

Instrukce

Milí olympionici!

Než se pustíte do řešení samotných úloh, přečtěte si prosím pozorně následující instrukce. Před sebou máte zadání pěti úloh školního kola České lingvistické olympiády. Ještě než se pustíte do řešení, prosíme vás o vyplnění souhlasu se zpracováním osobních údajů na následujícím listě. Až dostanete pokyn, smíte začít řešit. Své odpovědi pište prosím čitelně přímo do zadání, poznámky na pomocných papírech nebudou při hodnocení brány v potaz. Za chybná řešení body nestrháváme.

K vypracování řešení použijte psací pomůcky, papír a veškeré své znalosti a schopnosti. Slovníky, taháky, elektronické pomůcky, jakož i skupinová práce a opisování se zapovídají. Úlohy jsou sice založeny na skutečném živém jazyce, avšak na takovém, který (pravděpodobně) neznáte. Pokud je vám některý z nich znám, je to vaše výhoda, již netřeba skrývat.

Na řešení školního kola máte vyhrazeno 90 minut. Přejeme vám bystrou mysl a hodně štěstí!

Organizační tým ČLO

Karolína Bretová, Vojtěch Diatka, Hana Gabrielová, Zuzana Gruberová, Haštal Hapka, Vojtěch Janda, Hana Kalábová, Matěj Korvas, Jiří Kozlík, Michal Láznička, Michala Lvová, Jan Mašek, Jan Petr

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Souhlas se zpracováním osobních údajů

Jméno, příjmení: _____

Škola: _____

Datum narození: _____

Já, níže podepsaný/á, dávám podle zákona č. 101/2000 Sb. (Zákon o ochraně osobních údajů) v platném znění souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, rok narození) pro účely České lingvistické olympiády (ČLO) v rozsahu pro ČLO potřebném (zejména pro účely provozu databáze soutěží).

Rovněž souhlasím, aby mé osobní údaje byly předány MFF UK a FF UK, které je mohou využít pro účely informování o vlastních vzdělávacích a propagačních akcích.

Své údaje můžete z databáze kdykoli vymazat prostřednictvím kontaktní osoby na své škole.

V _____

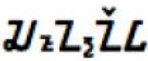

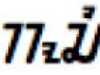
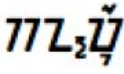

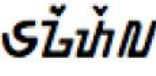
dne _____

Podpis: _____

1 Sundské písmo (10 bodů)

Níže vidíte názvy indických měst. V prvním sloupci je jejich zápis v mezinárodním (anglickém) přepisu, ve druhém sloupci jsou potom jejich jména zapsaná v sundském písmu. Toto písmo slouží pro zápis sundštiny, austronéskeho jazyka z malajsko-polynéske větve, kterým v Indonésii, především na Jávě, hovoří přes 40 milionů lidí.

Úkol 1: Pořadí měst v obou sloupcích si neodpovídají, přiřaďte k mezinárodnímu přepisu varianty jmen v sundském písmu.

<i>mezinárodní zápis</i>	<i>sundština</i>
1. Mysuru	A.
2. Jaipur	B.
3. Agartala	C.
4. Chennai	D.
5. Kochi	E.
6. Daman	F.
7. Delhi	G.
8. Shimla	H.
9. Kanpur	I.
10. Agra	J.

úloha byla převzata z Panini Linguistics Olympiad 2016, autorem je Saujas Vaduguru

2 Počítání v gáwríjštině (8 bodů)

Gáwríjština je jedním z asi 30 jazyků severopákistánských horských vesnic. Tento jazyk se řadí do indo-árijské větve indo-evropské jazykové rodiny, což znamená, že je velmi vzdáleně příbuzný češtině. Ještě před zhruba deseti lety šlo o jazyk pouze mluvený, ale mezitím jazykoví aktivisté ve spolupráci s lingvisty připravili pro gáwríjštinu vhodný systém zápisu. Pro zjednodušení zde použijeme gáwríjštinu přepsanou z původního písma do latinky. V tomto převodu do latinky se vyskytuje takzvaná neznělá alveolární laterální frikativa v podobě *tl*.

Prohlédněte si následující gáwríjské číslovky:

5 – *paandž*

24 – *čorteebiš*

44 – *čorteedubiš*

72 – *bääteetläbiš*

14 – *čun*

33 – *tlooteebiš*

63 – *tlaateetläbiš*

81 – *äakteečorbiš*

34 – *čunteebiš*

Úkol 1: Napište gáwríjsky:

a) 13 _____

b) 52 _____

c) 61 _____

d) 94 _____

Zde je několik dalších gáwríjských číslovek:

55 – *paandžkämtläbiš*

76 – *čorkämčorbiš*

97 – *tlaakämpandžbiš*

Úkol 2: Napište gáwríjsky:

a) 36 _____

b) 57 _____

c) 79 _____

d) 103 _____

autorem úlohy je Henrik Liljegren

3 Delfy znají řešení (12 bodů)

Před sebou máte řecká toponyma (zeměpisné názvy) psaná řeckou abecedou společně s jejich výslovností ve starořečtině a novořečtině.

Poznámka k přepisu: prostřední dva sloupce jsou přepsány za pomoci mezinárodní fonetické abecedy. ^h po souhlásce označuje přídech; *x* odpovídá českému *ch*, *y* je jeho znělá varianta; *ç* je změkčené *ch*, jako např. v německém *ich*, *j* je jeho znělá varianta; *θ* je *th* v anglickém *think*, *ð* je jeho znělá varianta jako *th* v anglickém *the*; *:* po samohlásce prodlužuje délku; *ɔ* značí otevřené, *o* zavřené *o*; *ε* značí otevřené, *e* potom zavřené *e*.

Úkol 1: Doplňte do tabulky chybějící místa. Jedno z polí má více řešení, pro získání plného počtu bodů napište alespoň dvě.

Poznámky k tabulce: Ve staré řečtině neexistoval výraz pro Moskvu; pokud by ale existoval, vypadal by uvedeným způsobem; řecký název Rumunska vychází z názvu jednoho z rumunských kmenů, neslo ho též středověké knížectví na území části dnešního Rumunska.

řecký zápis	starořecká výslovnost	novořecká výslovnost	české jméno
Αθως	at ^h ɔ:s	aθos	Athos
Θουριοι	t ^h ourioi	θurii	Thúrie
Αργος	argos	arγos	Argos
Φρεγελλα	p ^h regella	frejella	Fregellae
Χρυση	k ^h ruse:	xrisi	Chrysé
Γολγοθα	golgot ^h a	γολγοθα	Golgota
Δελφοι	delp ^h oi	ðelfi	Delfy
Εφεσος	ep ^h esos	efesos	Efez
Θεοδωσια	t ^h eodɔ:sia	θεοδoσία	Theodósie
Αιγινα	aigina	ejina	Aigina
Καληδονια	kale:donia	kaliðonia	Kaledonie
Καδμεια	kadmeia	kaðmia	Kadmea
Σαρδεις	sardeis	sarðis	Sardy
Φθια	p ^h t ^h ia	fθia	Fthia
Αχερων	ak ^h erɔ:n	açeron	Acherón
Χιος	k ^h ios	çios	Chios
Θυμαйна	t ^h umaina	θimena	Thymena
Χαονια	k ^h aonia	xaonia	Čamerie
Μοσχα	mosk ^h a	mosxa	Moskva
Βλαχια			Rumunsko
Φλεγεθων			Pyriflegethón
Βηρυτος			Bejrút
		frijia	Frýgie
Βαβυλωνια			

úloha byla převzata z NACLO 2015, autorem je Bozhidar Bozhanov

4 Lugandština (18 bodů)

Lugandština je se svými asi 5 miliony mluvčích nejpoužívanějším jazykem v Ugandě. Patří do bantuské větve nigerokonžské jazykové rodiny.

Níže jsou uvedena některá lugandská slova a jejich české překlady v náhodném pořadí.

Úkol 1: Přiřadte ke každému slovu správný překlad. Náповěda: *muwuzi* = provaz.

lugandsky	česky
1. kantu	A. deka
2. muti	B. strom
3. kagga	C. trpaslík
4. nbogo	D. pes
5. bulawuzi	E. potůček
6. kawuzi	F. Bible
7. nbwa	G. nit
8. bulangiti	H. buvol
9. mugga	I. řeka
10. bayibuli	J. blůza
11. kabwa	K. štěně
12. muti	L. bidlo

Úkol 2: Níže jsou uvedena některá další lugandská slova a jejich české překlady v náhodném pořadí. S využitím informací, které jste získali v Úkolu 1, přiřadte ke každému slovu správný překlad. Náповěda: *mata* = mléko.

lugandsky	česky
1. mazzi	A. voda
2. nkoko	B. slepice
3. npisi	C. chloroform
4. mazzi	D. hyena
5. kakoko	E. moč
6. kalifoomu	F. kuře

úloha byla převzata z Panini Linguistics Olympiad 2016, autorem je Abishek Dedhe

5 Koza, matka a šatník (18 bodů)

Abcházština je kavkazský jazyk používaný asi 100 000 mluvčích především ve sporném území Abcházie, ale také několika tisíci mluvčích v Turecku, Gruzii, Sýrii, Rusku a Jordánsku. Kromě jiného je tento jazyk známý také neobyčejně velkým množstvím souhlásek, jichž je ve spisovném jazyce 58. Prohlédněte si následující abcházské věty ve zjednodušeném přepisu a jejich české překlady.

Poznámka: čerkeska je tradiční abcházský vlněný jednořadý kabát bez límce. h^w, f^w, p', ch^w, k^w, ʃ, k^w, ʒ^w, k', c', tɛ', x, ɸ jsou souhlásky a ə je samohláska.

abcházsky	česky
Anch ^w a apərah ^w a af ^w up'.	Bůh nosí zástěru.
Anch ^w a ajk ^w a rəʃop'.	Matky nosí kalhoty.
Aeʃ axəlpə af ^w up'.	Veverka nosí čepici.
Axəlpə hʃ ^w up'.	Ty nosíš čepici.
Ajmsək ^w a f ^w əʃop'.	Vy nosíte plstěné boty.
An ak ^w əməʒ ^w ə lʃ ^w up'.	Matka nosí čerkesku.
Ajmaak ^w a haʃop'.	My nosíme boty.
Ak'asə sʃ ^w up'.	Já nosím šálu.
Atah ^w madach ^w a ac'atɛ'k ^w a rʃ ^w up'.	Starci nosí kabáty.
Abach ^w a ak ^w əməʒ ^w ək ^w a rʃ ^w up'.	Synové nosí čerkesky.
Adzɸab ajmsək ^w a ləʃop'.	Dívka nosí plstěné boty.
Ab ajk ^w a aʃop'.	Kozel nosí kalhoty.
Atah ^w mada apərah ^w a iʃ ^w up'.	Stařec nosí zástěru.
Abk ^w a ak ^w əməʒ ^w ək ^w a rʃ ^w up'.	Kozlové nosí čerkesky.
Aeʃk ^w a ak'asək ^w a rʃ ^w up'.	Veverky nosí šály.

Úkol 1: Přeložte následující věty do češtiny.

abcházsky

česky

AdzɁabch^wa ajmaak^wa rəʃopʹ.

Aba ajk^wa iʃopʹ.

Akʹasəkwə ʃ^wʃwupʹ.

Úkol 2: Přeložte následující věty do abcházštiny.

abcházsky

česky

Ty nosíš čerkesku.

Koza nosí šálu.

Bozi nosí plstěné boty.

Já nosím botu.

úloha byla převzata z NACLO 2017, autory jsou Samuel Andersson, Oliver Sayeed a Elysia Warner